

Садурська Л.М. Розвиток творчих здібностей на уроках “Я досліджую світ” засобами ігрових технологій. Актуальні проблеми початкової освіти : теорія і практика : збірник матеріалів Всеукраїнської з міжнародною участю науковопрактичної конференції (24 жовтня 2023 року) / за заг. ред. О. Гордієнко. Житомир, 2023. С. 63-66.

Л.М. Садурська
студентка ННІ педагогіки;
науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри початкової освіти та культури фахової мови **Рудницька Н.Ю.**
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)

Розвиток творчих здібностей на уроках “Я досліджую світ” засобами ігрових технологій

Суспільство сьогодні потребує ініціативних, творчих людей, здатних оригінально мислити і знаходити виходи з нестандартних ситуацій. Державним стандартом початкової освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87, визначено, що метою початкової освіти, серед іншого, є розвиток творчості дитини [1, с. 1]. Творчі здібності необхідно розвивати з дитинства, забезпечуючи само просування кожної дитини у своєму розвитку, закладаючи фундамент, що включає відкритість до нового досвіду та знань, чутливість до нового, імпровізації, підвищений емоційний позитивізм до своїх та чужих творчих вдач, бажання створювати творчий продукт. Актуалізація творчих здібностей молодших школярів підвищує якість будь-яких суспільних реформ, будучи протиположною регресу у процесі розвитку суспільства.

Н. Бібік зазначає, що педагог має заохочувати творчу діяльність учнів. При цьому акцентується, що саме принципи гуманізму та творчого підходу до розвитку особистості є визначальними для Концепції Нової української школи (далі - НУШ) [2, с. 15]. Зазначене зумовлює необхідність все більш широкого застосування сучасних підходів та методик в освіті, адже у НУШ творчість є однією з основ розвитку учня. Відтак, педагогічні впливи повинні забезпечити цілісність особистості, яка проявляється в розвинених емоціях, зростаючій свідомості, наявності творчих здібностей. Особливий потенціал у розвитку творчих здібностей дитини молодшого шкільного віку має курс “Я досліджую світ” (далі - ЯДС). Саме вказане зумовлює інтерес до обраної теми та виводить її в центр наукової дискусії.

Творчі здібності молодших школярів і своїх працях досліджували: як І. Андрусенко, Н. Бібік, Н. Кічук, Б. Коротяєв, Г. Тарасенко, С. Сисоєва, Л. Ярощук та інші.

Мета нашої статті: є аналіз особливостей розвитку творчих здібностей учнів молодшого шкільного віку на уроках “Я досліджую світ” засобами ігрових технологій.

Творчі здібності розвиваються протягом усього життя людини, однак, саме молодший шкільний вік є для їх розвитку є найбільш сприятливим. Творчі здібності визначаються як особливий вид розумових здібностей, який виражається в умінні породжувати мисленнєву діяльність за межами вимог, відхилятися під час мислення від традиційних норм, генерувати різноманітні оригінальні ідеї та знаходити способи їх практичного вирішення [3, с. 2].

Творча діяльність учнів сприяє розвитку таких якостей, властивих “творчій особистості”, як:

- 1) розумова активність та образотворчість;
- 2) цілеспрямованість на отримання нових знань;
- 3) потреба в практичній реалізації задуманого;
- 4) самостійність у виборі при вирішенні нестандартних завдань;
- 5) здатність бачити результат цієї діяльності, проводити його оцінку та робити висновки.

Одним із основних принципів навчання є перехід від простого до складного, який полягає у поступовому розвитку творчих здібностей.

Існують різні методи розвитку творчих здібностей: практичні, наочні, словесні. До практичних належать вправи, ігри, моделювання.

У молодшому шкільному віці відбуваються великі зміни в пізнавальній сфері. Дитина в процесі навчання і виховання опановує певний запас знань, умінь, навичок, які в подальшому використовує в своїй діяльності [4, с. 120]. Саме тому важливим завданням педагога є підібрати технології, які найкращим чином сприятимуть розвитку творчих здібностей дитини. Погоджуємося з позицією, що такими технологіями є ігри.

Ігрові технології розглядаються як ігрова форма взаємодії педагога та школярів, що спрямована на формування вмінь розв’язувати складні завдання на основі компетентного вибору альтернативних варіантів через реалізацію певного сюжету. Широкі можливості для розвитку творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку засобами ігрових технологій надає курс “ЯДС”, на чому акцентують вітчизняні педагоги.

Наприклад, на доцільності впровадження в рамках курсу “ЯДС” різноманітних ігор акцентує також Ю. Бондар. При цьому відзначається, що ігри (симуляції, театралізації, драматизації) сприяють розвитку творчих здібностей та креативності молодших школярів [5, с. 96]. О. Довгань звертає увагу на можливість використання LEGO-конструювання в початковій школі на уроках “ЯДС”. Дослідниця вказує, що з на уроках курсу діти можуть використовувати кубики LEGO для складання карти України, прапорів різних держав. За допомогою LEGO-конструювання діти можуть створювати макети споруд, поєднувати їх та використовувати для сюжетно-рольових ігор при вивченні правил дорожнього руху тощо [6, с. 55-56].

Вважаємо, що застосування ігрових технологій на уроках “ЯДС” дозволяє:

- 1) урізноманітнити та інтенсифікувати освітній процес;
- 2) більш активно та широко використовувати міжпредметні зв’язки курсу;

- 3) підвищити мотивацію дітей до навчання;
- 4) скоротити час накопичення дітьми досвіду.

Отже, застосування ігрових технологій для розвитку творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку на уроках “ЯДС” має значні перспективи. Організація ігрової діяльності дітей в такому разі потребує уваги та супроводу з боку педагога.

Список використаної літератури

1. Державний стандарт початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87. URL: <https://nus.org.ua/news/uryad-opublikuvav-novyj-derzhstandart-pochatkovoyi-osvity-dokument/> (дата звернення 02.10.2023).
2. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. Київ: ТОВ “Видавничий дім “Плеяди”, 2017. 206 с.
3. Серeda I.O. Творчі здібності людини: визначення, сутність, структура. URL: <https://sportpedagogy.org.ua/html/journal/2009-04/09siodnf.pdf> (дата звернення 02.10.2023).
4. Іванова В.В. Психологічні особливості розвитку творчих здібностей молодших школярів у позанавчальній діяльності. *Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України*. URL: <http://appspsychology.org.ua/data/jrn/v6/i16/15.pdf> (дата звернення 02.10.2023).
5. Бондар Ю. В. Використання творчих завдань під час вивчення інтегрованого курсу “Я досліджую світ” у початковій школі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 70. Т. 1. С. 95–99.
6. Довгань О. Використання елементів освітніх методик LEGO на уроках у початковій школі. *Сучасні технології початкової освіти: реалії та перспективи: збірник наукових праць*. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, педагогічний факультет, кафедра теорії та методик початкової освіти; редкол.: Н.В. Бахмат, Н.В. Гудима, О.В. Ковальчук. Київ : Міленіум, 2020. Випуск 3. С. 50-57.